

Belgische chocolade en farmaceutische innovatie

2010/26
04 | 05 | 2010

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

François Daue
Senior Fellow

Belgische chocolade is niet ons enige pronkstuk. Onze capaciteit om te innoveren in de farmaceutische sector geniet met vijf geneesmiddelen in de top 100 van wereldfaam. Sporadisch komt innovatie in de farma-industrie op de voorgrond in de gezondheidszorgdebatten. We spreken dan wel vooral over seminaries die professionals en experts aantrekken, maar die het grotere publiek, zo lijkt, maar matig kunnen interesseren. Nochtans verdienen deze ideeën de wereld te worden ingestuurd want ze maken deel uit van onze economische schatten en liggen mee aan de basis van de kwaliteit van ons gezondheidszorg-systeem.

Drie interessante initiatieven die in maart werden gecommuniceerd haalden de populaire media niet: 1) de creatie van een nieuwe structuur om klinische studies te promoten, 2) de conclusies van een colloquium over farmaceutische innovatie, en 3) de publicatie van een nieuw wetsartikel over innovatieve geneesmiddelen. Deze initiatieven die niet alleen interessant zijn op individuele basis, tonen vooral aan dat een globale benadering en reflectie over innovatie in de toekomst niet zal kunnen ontbreken.

1. België is een koploper inzake klinische studies. Tussen 2006 en medio 2009 werden

meer dan 1880 klinische studies goedgekeurd, een gemiddelde van 540 per jaar, of drie om de twee dagen. Nochtans lag dat aantal in 2009 lager dan in 2007. Vandaar de oprichting van een gemeenschappelijk platform die verschillende verenigingen samenbrengt waar de ambitie van is het Belgische leiderschap te behouden. Het colloquium bracht aan het licht dat de inzet groot is: Dokter Marc Noppen, de gedelegeerd bestuurder van het UZBrussel, heeft aangetoond dat 60% van het onderzoeksbudget afkomstig is uit de Verenigde Staten, 30% uit Vlaanderen en 10% van de universiteit zelf en de federale overheid.

Is het geen tijd verder te gaan in een globale reflectie over de plaats van innovatie in onze maatschappij, inclusief maatschappelijk verantwoordde oplossingen die innovatie belonen?

2. Ondanks het feit dat de klinische studies in ons land goed boeren is het aandeel van innovatieve geneesmiddelen er op achteruit gegaan. Als we de geneesmiddelen klasse 1 (geneesmiddelen die volgens het laboratorium die het brevet neerlegt een therapeutische meerwaarde bieden) en weesgeneesmiddelen, die men als innovatief kan beschouwen, samentelt, dan is hun aandeel in de totale verkoop er op achteruit gegaan: van 9% in 2005 naar 6% in 2009. Deze evolutie is niet eigen aan België daar het aantal nieuwe producten aanvaard door de Food and Drug Administration teruggevallen is van 1393 in 1975 tot 920 in 2000.

3. Het nieuwe artikel 81 van het KB van 21 december 2001 is op 18 februari laatstleden verschenen. Dankzij dit gewijzigde artikel kan een labo, uit eigen initiatief, aan de minister voor sociale zaken vragen dat een innovatief geneesmiddel of een weesgeneesmiddel waarvan de terugbetaling afgekeurd werd, haar kans opnieuw wagen door een soort van overeenkomst te tekenen met het RIZIV. Na verschillende complexe procedures (opstarten van een werkgroep, analyse van de overeenkomst, ak-

koord van de minister, etc.) kan het geneesmiddel worden terugbetaald. Als tegenprestatie moet het labo een vergoeding voorstellen zoals het doorstorten aan het RIZIV van een procent van de omzet ervan of door een prijsverlaging op andere geneesmiddelen door te voeren.

Dit wetsartikel beantwoordt eigenlijk aan een terechte basisbekommernis: hoe kunnen we een bijkomende kans geven aan de "Pharma Valley" die volgens de cijfers van Pharma.be 200 bedrijven herbergt, 31 onderzoekscentra, 30 000 werknemers, 6000 onderzoekers, 100 000 rechtstreekse en onrechtstreekse jobs, dat alles voor een budget van 1,9 miljard euro.

Dit nieuw wetsartikel biedt dus een bijkomende mogelijkheid aan opdat een innovatief geneesmiddel dat aanvankelijk door de Commissie tegemoetkoming van geneesmiddelen werd geweigerd, toch nog een positieve afloop kent. De goedkeuring van België voor de terugbetaling van een geneesmiddel zou normaler wijze heel weinig problemen moeten stellen gegeven onze zeer bescheiden omvang. Wat stelt een terugbetalingbeslissing van een land met 10 miljoen inwoners voor? In principe niet zo veel, behalve – en hier schort het schoentje – dat nu net in dat landje belangrijke inves-

teringsbudgetten voor onderzoek en ontwikkeling geconcentreerd zijn. Het is nogal delicaat dat een land waar een innovatief geneesmiddel ontwikkeld werd het niet zou terugbetalen.

Vandaar dus dit compromis à la belge die het mogelijk maakt toch een zekere toegeving te doen, ook al werd het bekomen dankzij compensaties ergens anders.

Is het echter geen tijd verder te gaan in een globale reflectie over de plaats van innovatie in onze maatschappij, inclusief maatschappelijk verantwoordde oplossingen die innovatie belonen? Een echt farmaceutisch innovatiebeleid moeten worden ontwikkeld en die volgende drie dimensies zou moeten integreren.

1. Deze reflectie moet de economische dimensie integreren maar door koste wat kost arbeidsafwijkingen te vermijden: de problematiek verdient beter en zou overigens vooral de perceptie wekken dat onderzoek alleen maar met het oog op winstbejag gedaan wordt. Dit neemt uiteraard niet weg dat de economische dimensie zeer belangrijk is en zeker één van de peilers van het beleid moet vormen.

2. Dit globale beleid moet het voorwerp worden van een ideeënuitswisseling. Het spreekt voor zich dat

er voldoende communicatie moet zijn tussen het federale en het regionale niveau dat overigens zeer dynamisch is in dit domein. Er zijn maar liefst 132 spin-offs in Wallonië en 134 in Vlaanderen, en de regio's zouden een belangrijk voordeel kunnen halen uit een gemeenschappelijke reflectie over hun respectievelijke ervaringen.

3. Ten slotte zou dit gemeenschappelijke beleid rekening moeten houden met de vooruitgang van de Europese Commissie in die materie. En ook hier kreeg een belangrijk nieuwsfeit amper aandacht: de overdracht van bevoegdheden van de eenheid "farmaceutische en cosmetische producten" van DG Entreprise naar DG SANCO. Deze evolutie kan zeer positief uitdraaien als het het samen denken bevordert. Want voor de eerste keer worden alle gezondheidsspelers samen gebracht onder eenzelfde directoraat generaal van de Europese Commissie.

Door rekening te houden met deze drie componenten en door ze af te toetsen met onmisbare ethische voorwaarden kan ons land een goed gecoördineerd beleid ontwikkelen inzake farmaceutische innovatie.

De reputatie en de knowhow van de Belgische chocolade gaan niet snel verdwijnen. Door op onze verworvenheden te kapitaliseren en

door in te zetten op de toekomst, zal de Belgische farmaceutische innovatie haar wereldreputatie behouden, en mogelijks zelfs versterken!

Deze evolutie kan zeer positief uitdraaien als het het samen denken bevordert. Want voor de eerste keer worden alle gezondheidspelers samen gebracht onder eenzelfde directoraat generaal van de Europese Commissie.

Door rekening te houden met deze drie componenten en door ze af te toetsen met onmisbare ethische voorwaarden kan ons land een goed gecoördineerd beleid ontwikkelen inzake farmaceutische innovatie.

De reputatie en de knowhow van de Belgische chocolade gaan niet snel verdwijnen. Door op onze verworvenheden te kapitaliseren en door in te zetten op de toekomst, zal de Belgische farmaceutische innovatie haar wereldreputatie behouden, en mogelijks zelfs versterken!

François Dave
Senior Fellow

Onafhankelijke denktank voor
duurzame economische groei
en sociale bescherming.